

Každé dva týždne bezplatne na Vašom stole e-mailom alebo poštou.

Generálna guvernérka v Afganistane

Generálna guvernérka Kanady Michaëlle Jean navštívila 8. marca po prvýkrát Afganistan. Ako hlava štátu a vrchná veliteľka ozbrojených síl prišla podporiť kanadských vojakov slúžiacich v tejto krajine a afganský ľud v jeho snahe obnoviť vlasť a demokratickú reformu. 8. marca sa

Michaëlle Jean stretla s afganským prezidentom Hamídom Karzám (viď foto) a skupinou afganských žien. 9. marca navštívila humanitárnych pracovníkov a vojakov z kanadského provinčného rekonštrukčného tímu. Do svojho webového blogu z návštevy krajiny postihnutej desaťročiami bojov okrem iného napísala, že pri obnove krajiny je veľmi dôležitá úloha afganských žien. „Keď podporíte ženy, obmedzí sa chudoba, negramotnosť, výskyt chorôb a násilia,“ uviedla generálna guvernérka. Koncom februára

oznámila kanadská vláda, že obnovu Afganistanu podporí v nasledujúcich dvoch rokoch ďalšími 200 miliónmi kanadských dolárov. V tomto období sa tak kanadská rozvojová pomoc krajine zdvojnásobí. Pri vyhlásení tejto iniciatívy premiér Stephen Harper zároveň zdôraznil, že obnove krajiny musí vždy predchádzať stabilizácia bezpečnostnej situácie. „Naša vláda by na túto tak veľmi potrebnú investíciu do afganskej budúcnosti nemohla pristúpiť, keby sa afganským vojakom a silám NATO nepodarilo odraziť nápor hnutia Taliban,“ uviedol premiér.

www.gg.ca www.pm.gc.ca

Kanada pomáha Sudánu a Haiti

Kanadský minister zahraničných vecí Peter MacKay oznámil, že krajina prispeje 48 miliónmi kanadských dolárov na podporu mierových iniciatív vojenskej misie Africkej únie v sudánskej provincii Dárfúr. Kanadská vláda je znepokojená pokračujúcim porušovaním ľudských práv a mierou násilia v tejto oblasti. Ďalšou krajinou, ktorú Kanada dlhodobo podporuje, je Haiti. Na podporu demokracie, rastu ekonomiky a na zabezpečenie základných potrieb obyvateľov Haiti venovala Kanada v priebehu piatich rokov 520 miliónov kanadských dolárov. Haiti je po Afganistane (1 miliarda dolárov v období 2001 – 2011) druhým najväčším príjemcom kanadskej bilaterálnej rozvojovej pomoci.

www.canadasudan.gc.ca <http://geo.international.gc.ca/latin-america/haiti>

Kanadský softvér pre ekologické domy

Výskumníci z Národnej rady pre výskum (NRC) vyvinuli dva počítačové programy, ktoré by mali uľahčiť projektovanie budov šetrných k životnému prostrediu. Kanadská výskumná inštitúcia tak reaguje na narastajúci dopyt po ekologických stavebných technológiách. Výskumy dokazujú, že tieto technológie umožňujú s nulovými alebo minimálnymi nákladmi spríjemniť prostredie užívateľom stavieb a zároveň znížiť prevádzkové náklady a dosah na životné prostredie. Program nazvaný Daylight 1-2-3 pomáha architektom, projektantom a staviteľom projektovať školy a kancelárie, ktoré lepšie využívajú denné svetlo a šetria elektrickú energiu potrebnú na umelé osvetlenie. U takéhoto typu stavieb je možné ušetriť až štvrtinu nákladov za elektrinu. Nový softvér nadväzuje na iný produkt vytvorený NRC – na celom svete úspešný nástroj na analýzu svetelných podmienok nazvaný DAYSIMS. Druhý program, IA Quest, má zasa za úlohu zmerať už vo fáze projektu emisie vyparujúcich sa organických zlúčenín z materiálov ako sú koberce či náterové hmoty.

Cieľom je vybrať materiál, ktorý zaťaží vnútorné prostredie budov a ich obyvateľov čo najmenej.

www.nrc-cnrc.gc.ca

Školné na kanadských univerzitách

Domácich aj zahraničných študentov sa v Kanade dotýka povinnosť platiť školné. Vzhľadom na decentralizáciu kanadského školstva sa výška školného a podmienky jeho platenia líšia od provincie k provincii a od školy ku škole. Školné sa platí na súkromných aj verejných vysokých školách. Dôležité je, že študenti majú možnosť využiť štedrý systém štipendií a pôžičiek. Školné tak neprímerane nezaťažuje rozpočet rodičov a predovšetkým nebráni deťom z chudobnejších rodín v prístupe k vysokoškolskému vzdelaniu. Ďalšiu úľavu prináša možnosť pracovať popri štúdiu, ktorú majú aj zahraniční študenti. Aj keď sa školné za posledných niekoľko rokov výrazne zvýšilo, stále je oveľa nižšie ako v USA. Podľa Kanadského štatistického úradu napríklad v Britskej Kolumbii vzrástli priemerné školské poplatky pre domácich študentov bakalárskeho stupňa štúdia z 1 808 kanadských dolárov v roku 1990 na 4 960 dolárov v roku 2006. Zahraničným študentom sa za rovnaké obdobie školné zvýšilo z 1 891 na 14 681 dolárov. V Québecu sa školné za 16 rokov zvýšilo pre québeckých študentov podstatne menej – o 114 % (904 – 1 916). V niektorých provinciách, napríklad práve v Québecu, platia študenti z vybraných krajín na základe bilaterálnych zmlúv školné ako miestni študenti, naopak študenti z iných provincií môžu platiť školné ešte vyššie ako študenti z danej provincie.

www.statcan.ca

Kanaďania sú stále častejšie bilingválni

V tomto roku to bude presne 40 rokov odvtedy, ako vládna komisia pre bilingvizmus vydala prvú časť svojej správy. O dva roky neskôr, teda v roku 1969, sa Kanada oficiálne stala bilingválnou krajinou. Radio Canada si výročie pripomína prieskumom verejnej mienky o dvojjazyčnosti. Podľa neho Kanaďanov, ktorí hovoria obidvoma oficiálnymi jazykmi, každoročne pribúda. Okrem frankofónnej provincie Québec hovorí anglicky aj francúzsky 16 % populácie (v 60. rokoch minulého storočia to bolo iba 7 %). V Québecu hovoria obidvoma jazykmi štyria ľudia z desiatich. 81 % Kanaďanov je bilingvizmu naklonených a myslia si, že ovládanie obidvoch jazykov väčšinou dopomáha k lepšej práci. Kanaďania si taktiež myslia, že ľudia vo vláde by mali byť bilingválni, pretože reprezentujú bilingválnu krajinu. Nedávny prieskum University of Toronto dokonca potvrdil, že ľudia, ktorí hovoria obidvoma jazykmi väčšinu svojho života, sú dlhšie imúnni voči demencii než ľudia používajúci iba jeden jazyk.

www.radio-canada.ca www.utoronto.ca

Viete, že...

v manitobskom Winnipegu spustili prvý kanadský program, v rámci ktorého sa bývalé prostitútky učia pomáhať svojim niekdajším kolegyniam opustiť „ulicu“? Súčasťou pilotného programu je ročný kurz na miestnej vysokej škole Red River College. Polovicu z nákladov presahujúcich pol milióna dolárov uhradí provinciálne ministerstvo školstva a sociálne dávky vyplatené študentkám. Okrem školy sa na projekte podieľa nezisková spoločnosť Ndinawe pomáhajúca mládeži v ohrození, predovšetkým z radov pôvodných obyvateľov.

www.gov.mb.ca

KVÍZ O KANADE

Koľko je v Kanade približne študujúcich? (Odpoveď a novú otázku nájdete v ďalšom vydaní Mozaiky.)

Odpoveď z minulého čísla: Prvé kanadské dvojjazyčné bankovky sa objavili v roku 1936.